

Política i tecnologia

La incapacitat de la majoria d'institucions de govern i de dirigents polítics del món per afrontar els problemes socials més greus de la nostra època és la causa més evident de la crisi de la política. Però no és pas l'única.

La sensació de falta d'efectivitat, la burocratització, el sotmetiment sistemàtic al poder econòmic o a les regles del màrqueting electoral, o els casos reiterats de corrupció, han afeblit la confiança de les poblacions en la política. També, i potser encara més, en els sistemes formalment democràtics, en què la decepció resulta proporcional a les expectatives. Avui, en les societats formalment democràtiques més castigades per la impunitat de l'abús de poder, per la pobresa i les desigualtats, o per la falta d'horitzons, bona part de la ciutadania se sent traïda per les seves elits. Sent que els rics i poderosos s'han aprofitat del coneixement privilegiat del sistema financer i del control de les maquinàries d'estat. I que s'han valgut de la democràcia per perpetrar i encobrir una gran estafa. Per això aquesta política degradada d'avui –la que du la UE a rescatar bancs però condemnar pobles, i a reprimir refugiats per retornar-los a l'escorxador d'on fugien– apareix com un simple joc de poder. I el guanyen els que imposen un nou ordre que restringeix les llibertats i lamina el vell estat del benestar.

Només entre els sectors més connectats als moviments socials de base i a les lluites per garantir els drets més elementals sembla endevinar-se algun símptoma i el batec d'una altra política.

Però una política nova ha de poder suscitar eines d'anàlisi, formular projectes i proposar intervencions que articulïn noves majories i alternatives de poder. Davant del poder actual de les elits, els sectors populars poden optar per buscar l'alternança en els escenaris institucionals i pel procediment que les mateixes

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG

elits han minuciosament establert. O bé poden construir xarxes noves de poder i provar de fundar sistemes polítics diferents. L'interès de l'experiència catalana actual rau, justament, en l'oportunitat d'engegar una profunda transformació social a l'empara del procés de construcció d'un nou estat. Un estat bastit a partir de l'impuls, els valors i les prioritats de la majoria popular.

2. D'altra banda, les polítiques transformadores del segle XXI han d'incorporar a la seva reflexió i a la seva pràctica els factors que, com la tecnologia, defineixen línies mestres de l'evolució social i condicionen radicalment les nostres formes de vida.

Des de la *tecnofília* i la *tecnofòbia* es coincideix a considerar que el canvi tecnològic determina en bona mesura les mutacions del sistema de producció i de relacions socials. Tant a escala global com local. Tant en relació amb l'economia o la informació com amb els comportaments personals o la vida quotidiana de les multituds.

Ens apremem a adquirir els aparells que el mercat ens dicta i comptem que n'imaginarem usos alternatius i alliberadors

La tecnologia se'ns presenta cada vegada més deslligada del compromís de satisfer les velles necessitats de la humanitat. I, en canvi, sembla més orientada a proposar-ne de noves. Necessitats que consagren com a neutres i inevitables les opcions tecnològiques triades. Així, s'imposa la idea que la tecnologia es desenvolupa a partir d'una lògica pròpia, marcada només per criteris científics i de viabilitat innovadora, i situada al marge de les lògiques polítiques i socials.

Aquesta mena de fatalitat tecnològica, doncs, només quedaria condicionada per la genialitat dels equips d'investigació i per les decisions dels consells d'administració de les grans corporacions. Mentre aquestes grans corporacions es regeixen per la màxima acumulació de capital, nosaltres, des de la modesta condició de consumidors, anem acumulant dispositius i pròtesis pels calaixos. El mercat i la corporació tecnològica són els llocs on es dirimeix una part substancial del nostre futur, doncs, per comptes del debat polític públic.

Per això ens apremem a adquirir els aparells que el mercat ens dicta i ens adaptem als seus llenguatges. Comptem que, quan els dominem, serem capaços d'imaginar usos alternatius i alliberadors. Atribuïm a la tecnologia una meravellosa virtut congènita. I concloem que les opcions tecnològiques, al capdavall, també incorporen potencials contradiccions.

Però, ¿per què hem d'actuar a remolc de l'oferta tecnològica i inventar nous usos a partir de productes acabats? ¿Per què, en el front tecnològic, la política ha de començar quan les empreses del sector ja han pres les decisions fonamentals? Posar la tecnologia al servei dels interessos socials no hauria de ser una quimera. Necessitem una política capaç de defensar les prioritats socials en tots els fronts. El tecnològic també.